

Til nr. 17

Koordinationsudvalget er i dag sammensat på en måde, sådan at det ikke kun består af de enkelte organer i forskningsrådssystemet, men at også øvrige forskningsinstitutioner (Rektorkollegiet og Sektorforskningens Direktørkollegium) er repræsenteret i udvalget for at sikre sammenhængen mellem systemet og den øvrige forskningsverden. For bl.a. at øge sammenhængen mellem offentlige forsknings- og innovationsinitiativer har Koordinationsudvalget også repræsentation af Rådet for Teknologi og Innovation.

Det foreslås at udvide Koordinationsudvalget med ét medlem indstillet af Højteknologifonden. Fonden er etableret som et supplement til forskningsrådssystemet og skal koncentrere sin indsats omkring langsigtede strategiske satsninger inden for forskning og innovation, jf. lov om Højteknologifonden, jf. lov nr. 1459 af 22. december 2004. Hensigten er, at også dette organ skal være en medspiller i brobygningen mellem forskningsrådssystemet og den øvrige forsknings- og innovationsverden.

Til nr. 18

De administrative ledere for henholdsvis Det Frie Forskningsråd og Det Strategiske Forskningsråd samt for Danmarks Grundforskningsfond deltager i dag i Koordinationsudvalgets møder med observatørstatus. Hensigten er bl.a. at sikre en sammenhæng også på det administrative område.

I forlængelse af ønsket om, at Højteknologifonden skal være repræsenteret i Koordinationsudvalget, jf. bemærkningerne til nr. 17, foreslås det, at også den administrative leder for denne fond skal tildeles en observatørstatus.

Til nr. 19

Bestemmelsen er en konsekvens af nr. 17.

Til nr. 20

Forskningsrådssystemet er i den nuværende lov tillagt en forpligtelse til at arbejde for en internationalisering af dansk forskning, jf. bl.a. lovens § 1, stk. 1. Det Frie Forskningsråd og Det Strategiske Forskningsråd kan således allerede i dag yde støtte til dansk deltagelse i internationalt forskningssamarbejde, jf. §§ 7, stk. 2, nr. 4, og 17, stk. 2, nr. 4. Denne mulighed var ikke en nyskabelse i den nuværende lov, men regeringen ønskede særskilt at fremhæve betydningen af dansk forsknings placering på den internationale arena, ikke mindst i lyset af den udvidede formålsbestemmelse i § 1, stk. 1.

Det har imidlertid vist sig, at den nuværende lov udgør et ikke tilstrækkeligt hjemmelsgrundlag i forhold

til Det Frie Forskningsråds og Det Strategiske Forskningsråds mulighed for deltagelse i internationalt forskningssamarbejde som led i deres fondsfunktion.

Den internationale udvikling går stadig mere i retning af forpligtende samarbejder, hvor de deltagende enheder bidrager med midler til fælles puljer og i den forbindelse overfører bevillings- og beslutningskompetencen for sådanne midler til internationale fora. Til illustration kan nævnes EU's 7. rammeprogram, hvori der bl.a. foreslås nye finansieringsmekanismer, hvor EU-støtten betinges af en finansieringsplan og formelle forpligtelser fra de enkelte lande. Fremhæves kan også dansk deltagelse i ét af de under 6. rammeprogram iværksatte initiativer, European Research Area Net (de såkaldte ERA-net), hvor meget peger i retning af, at der fra EU's side i det videre arbejde vælges en samfinansieringsmodel, der vil indebære national afgivelse af bevillings- og beslutningskompetence.

Også i nordisk regi, f.eks. i forhold til det arbejde, der pågår i de nordiske samarbejdsnavn (NOS), går udviklingen i retning af fælles finansiering af nordiske forskningsprojekter.

Der er ikke hjemmel i den nuværende lov til fra dansk side at indgå i samfinansieringsmodeller som oven for beskrevet. Der vurderes på den baggrund at være en reel risiko for, at Danmark ved et uændret hjemmelsgrundlag frem over må afstå fra at deltage i en række internationale forskningssamarbejder. Regeringen finder det vigtigt at ruste dansk forskning endnu bedre til globaliseringens udfordringer. Det er derfor centralt at få fjernet denne utilsigtede barriere for forskningsrådssystemets mulighed for at engagere sig internationalt ved at give Det Frie Forskningsråd og Det Strategiske Forskningsråd en udvidet dispositioneret over hvert råds bevillinger på de årlige finanslove.

Det geografiske tildelingskriterium, jf. bemærkningerne til nr. 8, foreslås at gælde også på det internationale område. Med en opretholdelse af kriteriet sikres det, at danske forskningsbevillinger anvendes på aktiviteter, der gavner dansk forskning.

Der er ikke tale om et objektivt krav, som f.eks. et krav om statsborgerskab, men derimod et krav, der fordrer en konkret vurdering af nytteværdien for Danmark. Det er således ikke muligt på forhånd at opstille en facitliste for, hvilke aktiviteter der gavner dansk forskning. Det vil dog have formodningen for sig, at overføres danske bevillinger til f.eks. et internationalt forum, hvor danske og udenlandske forskere er i en konkurrencesituation, og hvor hensynet til danske forskeres forholdsmæssige andel af de samlede bevillinger vægtes højt, vil nyttekriteriet være opfyldt.